

Suuren paaston valmistusviikot. Tuomiosunnuntai

Päivän epistola

(1. Kor. 8: 8 – 9:2)

”Veljet, ei ruoka vie meitä lähemmäs Jumalaa. Emme menetä mitään, jos jätämme syömättä, emmekä voita mitään, jos syömmme. Pitäkää kuitenkin huoli siitä, ettei tämä teidän vapautenne saa heikkoja kompastumaan. Jos heikko veljesi näkee sinut, jolla on tietoa, aterialla epäjumalan temppelissä, eikö hänen omatuntonsa saa tästä tukea siihen, että hänkin voisi syödä uhrilihaa? Näin sinun tietosi vie tuhoon tuon heikon, oman veljesi, jonka vuoksi Kristus on kuollut. Kun te tällä tavoin teette syntiä veljiänne vastaan ja haavoitatte heidän horjuvaa omaatuntoaan, teette syntiä Kristusta vastaan. Näin ollen: jos ruoka viettelee veljeni syntiin, en ikinä enää syö lihaa, jotta en viettelisi veljeäni. Enkö minä ole vapaa? Enkö ole apostoli? Enkö ole nähnyt Herraamme Jeesusta? Ettekö te itse ole tulos minun työstäni Herran palveluksessa? Jos eivät muut pidäkään minua apostolina, teidän apostolinne ainakin olen. Tehän olette sinetti, joka vahvistaa, että olen Herran apostoli.”

Tekstin alku on voimakas osoitus siitä, että ruoka on neutraali asia. Se ei lähennä tai loitonna meitä Jumalasta. Mutta tämä ei vapauta meitä siitä vastuusta, mikä meillä on lähimmäisistämme.

Rooman valtakunnassa eläimiä uhrattiin epäjumalille erilaisten juhlien yhteydessä. Näiden uhrattujen eläinten lihaa voitiin syödä julkisessa tapahtumassa, osa siitä meni eläimiä lahjoittaneille ihmisille ja osa siitä voitiin myydä eteenpäin.

Juutalaisilla oli tällaisesta lihasta tarkat määräykset, sellaista lihaa ei saanut syödä. Kristityille tilanne oli ongelmallinen, sillä he olivat vapaita juutalaisista ruokasäännöistä. Kun tiedämme, että on olemassa vain yksi Jumala, niin se merkitsee sitä, että epäjumalille uhrattu liha on vain lihaa, jonka voimme syödä. Korinttolaisten niin sanotut ”vahvat” (uskossaan) tekivät siitä sen johtopäätöksen, että tätä lihaa voi vapaasti syödä. Tähän Paavali toteaa, että vaikka näin onkin, niin epäjumalille uhratun lihan syöminen voi tehdä (uskossaan) heikot ajattelemaan, että myös he voivat syödä epäjumalille uhrattua lihaa ja osallistumaan epäjumalien palvontaan. Tämä on voinut toteutua erityisesti niissä tapauksissa, kun heikko uskova osallistuu perheensä tai sukunsa juhliin, missä on tarjolla epäjumalille uhrattua lihaa. Paavali oli huomannut, että edes tiedon antaminen siitä, että epäjumalille uhrattua lihaa voi syödä, sillä epäjumalia ei ole, ei riitä auttamaan uskossaan heikkoja. Näin vahvan uskon omaava voi tiedollaan saattaa uskossaan heikomman tuhoon. Näin uskossaan

vahva on tuhoamassa seurakuntaa ja tekee syntiä Kristusta vastaan. Nyt Kristus tarkoittaa tässä ”Kristuksen ruumista” eli seurakuntaa.

Paavalin johtopäätös on, että on parempi olla syömättä epäjumalille uhrattua lihaa jottei uskossaan heikompi lankeaisi väärään toimintaan.

Paavalilla oli vastustajia, jotka kyseenalaistivat hänen apostolisuutensa. Nyt Paavali perustelee omaa arvovaltaansa, miksi hän voi opettaa näin, niin kuin hän opettaa. Hän on apostoli, sillä hän on nähnyt Herran (1. Kor. 15: 8). Jumalan Poika on myös lähettänyt hänet ”julistamaan vieraille kansoille” (Gal. 1: 15 – 16). Korintton seurakunta on syntynyt hänen toiminnastaan ja seurakunnan olemassaolo todistaa hänet apostoliksi. Hänen toimintansa takia seurakunta on saanut Jumalan armon (1. Kor. 1: 4) ja hänen julistuksensa ”ilmensi Jumalan Hengen toimintaa” (1. Kor. 2: 4). Tässä voi nähdä yleissäännön: papiston vaikuttavuus näkyy seurakuntalaisten hengellisestä tasosta.

Päivän evankeliumi

(Matt. 25: 31 – 46)

”Herra sanoi: ”Kun ihmisen Poika tulee kirkkaudessaan kaikkien enkeliensä kanssa, hän istuu kirkkautensa valtaistuimelle. Kaikki kansat kootaan hänen eteensä, ja hän erottaa ihmiset toisistaan, niin kuin paimen erottaa lampaat vuohista. Hän asettaa lampaat oikealle ja vuohet vasemmalle puolelleen. Sitten kuningas sanoo oikealla puolellaan oleville: ”Tulkaa tänne te Isäni siunaamat. Te saatte nyt periä valtakunnan, joka on ollut valmiina teitä varten maailman luomisesta asti. Minun oli nälkä, ja te annoitte minulle ruokaa. Minun oli jano, ja te annoitte minulle juotavaa. Minä olin koditon, ja te otitte minut luoksenne. Minä olin alasti, ja te vaatetitte minut. Minä olin sairas, ja te kävitte minua katsomassa. Minä olin vankilassa, ja te tulitte minun luokseni.” ”Silloin vanhurskaat vastaavat hänelle: ”Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi ja annoimme sinulle juotavaa? Milloin me näimme sinut kodittomina ja otimme sinut luoksemme, tai alasti ja vaatetimme sinut? Milloin me näimme sinut sairaana tai vankilassa ja kävimme sinun luonasi?! Kuningas vastaa heille: ”Totisesti: kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” ”Sitten hän sanoo vasemmalla puolellaan oleville: ”Menkää pois minun luotani, te kirotut, ikuiseen tuleen, joka on varattu Saatanalle ja hänen enkeleilleen. Minun oli nälkä, mutta te ette antaneet minulle ruokaa. Minun oli jano, mutta te ette antaneet minulle juotavaa. Minä olin koditon, mutta te ette ottaneet minua luoksenne. Minä olin alasti, mutta te ette vaatettaneet minua. Minä olin sairas ja vankilassa, mutta te ette käyneet minua katsomassa.” ”Silloin nämäkin kysyvät: ”Herra, milloin me näimme sinut nälissäsi tai

janoissasi, kodittomana tai alasti, tai sairaana tai vankilassa, emmekä auttaneet sinua?” Silloin hän vastaa heille: ”Totisesti: kaiken, minkä te olette jättäneet tekemättä yhdelle näistä vähäisimmistä, sen te olette jättäneet tekemättä minulle.” ”Ja niin he lähtevät, toiset iankaikkiseen rangaistukseen, mutta vanhurskaat iankaikkiseen elämään.”

Tämä kertomus on vain Matteuksella. Se ei ole vertaus, vaan kuvaus, mitä viimeisellä tuomiolla tapahtuu. Se korostaa lähimmäisen rakastamista toiminnan kautta. Siinä on kuvaus, miten ihmisen tulee valmistautua viimeiseen tuomioon. Siinä kristillinen usko ja seurakunnan jäsenyys saa toiminnallisen muodon.

Ihmisen Pojan tuleminen kuvataan tapahtuvan kirkkaudessa enkelien kanssa. Valtaistuin kuvaa Hänen valtaansa. Tämä kuvaa Kristuksen toista tulemistä. Nyt korostetaan kirkkautta, sillä Kristuksen ensimmäinen tulo maailmaan oli hiljainen ja Hän alistui kuolemaan pelastaakseen meidät. Toinen tuleminen on siis erilainen kuin ensimmäinen.

”Ihmisen Poika” (Dan. 7: 13 – 14) tarkoittaa Kristusta. ”Kaikki kansat kootaan” on teologinen passiivi, Jumala on kansojen kokoaja. Kaikki kansat ei tarkoita vain pakanakansoja, vaan myös Israelin kansaa. Parempi suomennos voisi olla: ”kaikki maailman ihmiset”. Paimenen toimittama lampaiden ja vuohien erottaminen toisistaan oikeuden toteutumiseksi löytyy profeetta Hesekieliltä (Hes. 34: 17). Kreikkalainen sana, joka on suomennettuna vuohi, voi tarkoittaa myös nuorta vuolta, kiliä. Raamatun yhteydessä sanalla kuvataan jotain, joka on arvossaan vähäisempi kuin jokin toinen. Arvokkaampien eläimien (kertomuksen vanhurskaiden) tuleminen oikealle puolelle voi johtua ajatuksesta, että oikealla kädellä siunataan. Voi olla, että Jeesus viitatessaan lampaisiin ja vuohiin, tarkoittaa niiden suhtautumista paimeneen. Lampaat seuraavat kuuliaisesti paimentaan mutta vuohet kiipeilevät kallioilla, mikä tarkoittaa tässä syntiä.

Kristus on kuningas, joka toteuttaa Isänsä tahdon. Hän kutsuu pelastetut taivasten valtakuntaan, jonka he perivät. Tässä viitataan lapsen asemaan, vanhurskaista on tullut Jumalan lapsia adoption kautta (vrt. Gal. 4: 4 – 7). Sitten luetellaan tärkeimpiä armon toimia. ”Minä sairastin, ja te kävitte minua katsomassa” on suomennettu ”laimeasti”, sana voitaisiin kääntää myös sanoilla ”huolehtia” tai ”hoitaa”. Harvinaisempi armon teko, vierailla vankien luona, voi johtua Jesajan kirjan ilosanoman tuomisesta (Jes. 61: 1).

Jumalan valtakuntaan kutsutuista Matteus käyttää sanaa ”vanhurskaat”. He olivat hämmästyneitä tästä kutsusta. He eivät toimineet ”ostaakseen pelastuksen” tai ”pakottaakseen Jumalan pelastamaan

heidät”. ”Kaiken, minkä te olette tehneet yhdelle näistä vähäisimmistä veljistäni, sen te olette tehneet minulle.” Tämä teksti on todennäköisesti saanut vaikutteita Sananlaskuista: ”Joka köyhää armahtaa, lainaa Herralle, ja Herra maksaa takaisin hyvän teon” (Sananl. 19: 17). Tässä vastauksessa osoitetaan, että apua tarvitsevan ihmisen palveleminen on Kristuksen rakastamista. Tekstissä on sana ”veljistäni”. Tämä on aiheuttanut keskustelun siitä, ketä pitäisi auttaa. Sana ”veli” voisi tarkoittaa seurakunnan jäsentä. Samalla on huomattava, että jakeessa 45 puhutaan vain ”vähäisimmistä” ilman veli -sanaa. Matteus käyttää sanaa veli kahdessa eri merkityksessä, välillä se tarkoittaa seurakunnan jäsentä, välillä ketä tahansa ihmistä, jota kohtaan meillä on eettisiä velvollisuuksia. Sana ”veli” on ymmärrettävä tässä yhteydessä laajemmin kuin vain seurakunnan jäsen. Auttaminen osoittaa uskon todellisen määrän. Nämä vanhurskaat ovat täyttäneet Kristuksen antaman käskyn rakastaa lähimmäisiään (Matt. 22: 39).

Vaikka Jeesuksen opetus osoittaa paljon aineelliseen auttamiseen, siinä on samalla myös hengellinen puoli. Käyminen sairaan tai vangin luona voi viitata myös aineeseen tai johonkin toimintaan kyseisen henkilön luona. Mutta näiden kohdalla, samoin kuin janoisten ja nälkäisten kohdalla, on huomattava myös hengellinen auttaminen. Meidän on jaettava evankeliumien toivoa heille.

Ne, jotka eivät pääse Jumalan valtakuntaan, eivät ole tehneet velvollisuuksiensa mukaisesti. Tekemättömyys muodostuu synniksi. Teksti osoittaa, että Jumala ottaa huomioon sen, miten ihminen toimii tai jättää toimimatta. Iankaikkinen rangaistus ja iankaikkinen elämä on mainittu Danielin kirjassa (Dan. 12: 12). Sana iankaikkinen tässä yhteydessä ilmaisee, että tuomion jälkeen ei ole enää muutosta. Tekstissä kerrotaan, että Jumalan valtakunnan ulkopuolelle joutuneet joutuvat Saatanalle ja hänen enkeileilleen varattuun ”ikuiseen tuleen”. Tämä viittaa juutalaiseen ajatteluun, jonka taustalla on Gehinnomin laakso Jerusalemin lähellä. Tämä laakso toimi Jerusalemin kaatopaikkana ja siellä oli aikanaan toimitettu ihmisten uhraamisia. Tuli liittynee kaatopaikan jätteiden polttamiseen. Ikuinen tuli (helvetti, ero Jumalasta) oli varattu alun perin Saatanalle ja hänen seuraajilleen, ei ihmisille. Mutta meidän toimintamme tai toimimattomuutemme voi saattaa meidät tähän rangaistukseen. Ero Jumalasta on todellinen rangaistus sillä Jumala on elämä.

Opettaessaan tästä tekstistä kirkon opettajat tekevät erään huomion, jota nykyajan ihminen ei huomaa tai edes ymmärrä. Raamattu opettaa jakamiseen. Jos ihminen, jolla olisi mahdollisuus jakaa omastaan, ei sitä oikealla hetkellä tee, hän varastaa avun tarvitsijalta.

Jumala loi ihmisen vapaaksi ja Hän kunnioittaa ihmisen vapautta. Viimeisellä tuomiolla ihminen joutuu vastuuseen teoistaan. Ihmisille oli varattu valtakunta. Ikuinen tuli oli varattu ”Saatanalle ja hänen enkeleilleen”. Jumalan tuomio vahvistaa sen, minkä ihminen elämänsä aikana on valinnut. Kyse ei kuitenkaan ole vaa’asta, jolla mitataan ihmisen hyvät ja pahat teot. Jumalan rakkaus antaa meille mahdollisuuden mielenmuutokseen (katumukseen). Kääntymällä Jumalan puoleen me voimme saada anteeksi syntimme. Se edellyttää, paitsi Jumalan, niin myös lähimmäisen rakastamista.